

A Goethe Intézetet a német Akadémia alapította 1951-ben. Célkitűzése: a német nyelv tanítása, a német kultúra megismertetése és az avantgard művészet támogatása volt. 1952-től nemzetközi intézeteket hoztak létre (USA -1953).

Napjainkban 98 országban 151 intézet működik, ebből 16 Németország területén. Globális szinten tevékeny szerepet vállaló kulturális intézetként igyekeznek előmozdítani Németország, Európa és a világ közötti kommunikációt a kölcsönös megértés jegyében.

Az 1988-ban alapított **Budapesti Goethe Intézet** fő feladatának azt tartja, hogy a használók átfogóan és naprakészen tájékozódhassanak Németországról.

A Budapesti Intézet indulása utáni években a nyelvtanuláshoz remekül használható dokumentumok iránt olyan nagy volt az érdeklődés, hogy felvetődött a megyei könyvtárak bevonása az ellátásba. 1992-ben a Goethe Intézet könyvtárának vezetője több megyei könyvtárban tájékozódott a lehetséges együttműködésről. Szombathelyen a határ közelsége és a megyében élő német kisebbség miatt a német nyelv tanulása mindig népszerű volt. A rendszerváltás után az utazás lehetősége még jobban felkeltette az érdeklődést a kapcsolattartáshoz.

A szombathelyi kapcsolat kezdetei

Az 1992. évi látogatás után könyvtárunkon kívül három megyei könyvtár (Győr, Miskolc, Szekszárd) lett részese a programnak, melynek során célszerűen válogatott nyelvkönyveket és tartozékaikat ajándékozott az Intézet a német nyelv tanulásának segítésére. A Deutsch als Fremdsprache nevű gyűjtemény egy céltudatosan válogatott állomány, amely elsősorban a nyelv elsajátításához nyújt segítséget. A későbbiekben a DaF gyűjteményeknél jóval nagyobb és differenciáltabb anyagot kapott néhány, a környezetében nagyobb számú német kisebbséggel rendelkező könyvtár. Ezek az állományok több ezer kötetet tartalmaznak és Német Olvasóterem az elnevezésük. Ilyen gyűjtemény birtokosa pl. Gyulai Városi Könyvtár és a Szegedi Somogyi Könyvtár.

A könyvtárunknak juttatott ajándékanyag jól reprezentálja azt a kínálatot, amelynek a Goethe Könyvtárai – szerte a világon – látogatóik rendelkezésére tudtak bocsátani a forgalomban lévő nyelvkönyvekből, hangkazettákból, segédanyagokból és könyvtári kézikönyvekből. A 322 darabból álló gyűjteményről füzetkatalógus készült, amelyben tartalmi csoportosításban szerepeltek a dokumentumok. A Goethe Intézet ajándékát könyvtárunk nem különgyűjteményként kezelte, hanem általános gyűjteményszervezési elveink

szerint helyeztük el egyes darabjait a célszerűnek tartott részlegekbe. A jegyzék így iránymutató a konkrét tájékozódásban.

A gyűjtemény gyarapítása folyamatos. Az első években az összeállított DaF anyagot kaptuk, kb. 1998-tól ajánlólistákról válogathatunk meghatározott értékben.

A támogatás része német nyelvű folyóiratok, módszertani lapok előfizetése. (2024-ben 4 időszaki kiadványt kapunk: Deutsch Perfekt/havi, Fremdsprache Deutsch/féléves, Vitamin.de/negyedéves, Philipp die Maus/havi).

Programkínálat

A német nyelv ápolásán túl a német kultúra népszerűsítését is fontos feladatának tartó intézetek **rendszeresen ajánlanak programokat a közreműködő könyvtáraknak**. Intézményünk kezdettől örömmel vállalta a szervezés rá eső részét.

Az elmúlt évek fontosabb közös rendezvényei:

1995. márc. 22-től 60 díjazott német nyelvű gyermekkönyv vándorkiállítása (2 vasi kisvárosban + 2 nemzetiségű községben + Szombathelyen)

1998. jún. 5 – jún. 24. „Ne higgy a kísértésnek” Bertold Brecht kiállítás

2002. szept. 24. Georg Klein felolvasóestje

2003. ápr. 7 –19. Günter Grass vándorkiállítása (megnyitó nélkül)

2003. október 13. Bücher, über die man spricht – megnyitóval, német nyelvű felolvasással

2006. febr. 2-től 23-ig Heinrich Heine élete, munkássága és hatása

2007. május 15 – június 15. Comics im Unterricht - Képregények az oktatásban
Képregények Németországból

2007. nov. 29. Zsuzsa Bánk szerzői estje

2008. okt. 3 – 21. Die schönsten deutschen Bücher 2007 – A legszebb német könyv

2015. márc. 17 – ápr. 4. Trans/zit'89

2017. dec. 7 – 2018. jan. 27. Hídépítők – Brückenbau

2020. febr. 10 – febr. 29. FRAUeNTITÄT TO GO

Sikeres események voltak:

2020. febr. 10 - febr. 29. FRAUeNTITÄT TO GO

A nők társadalmi helyzetéről, választójogáról nyílt vándorkiállítás a könyvtár első emeleti hírlap olvasójában. Pallósiné Dr. Toldi Márta tartott több alkalommal tárlatvezetést híres női sorsok bemutatásával.

Tátrai Irén: Magyar volt a világ első női nagykövete (Infovilág)

https://infovilag.hu/magyar-volt-a-vilag-első-noi-nagykovete/?fbclid=IwAR2Yo_AoK4-C2GiHA-xJw4jN1m0dXC7gClhIQTG1ndiYsrTeMbjK3kwPZDc

2023. ápr. 27-én Trippó Sándor játékos német nyelvű workshopot tartott a Paragvári Utcai Általános Iskola diákjai és a Nagy Lajos Gimnázium tanulói számára.

2024. máj. 30-án Berente Bozena tartott játékos német nyelvű workshopot regulyásoknak.

A BDK állománygyarapodása a Goethe Intézet által

Az ajándékba kapott dokumentumok jelentősen gazdagítják gyűjteményünket és napi segítséget nyújtanak olvasóinknak. A közös rendezvények pedig olyan személyiségeket, ill. életműveket bemutató dokumentumokat hoznak közel az érdeklődőkhöz, amelyekkel más módon nem találkozhatnak.

1992. dec. 10-11. Pallósiné Toldi Márta Goethe Intézet szemináriumon vett részt Budapesten

1992. 133 egységnyi német könyv és 67 darabos kazetta ajándékba (48.700 Ft)

1993. febr. 12. Deutsch als Fremdsprache – A Goethe Intézet anyagának bemutatása (60 fő)

az állományt 1993. február elején vehették birtokba az olvasók

1994. máj. 19. A Goethe Intézet 2 munkatársának konzultációja német nyelvtanárokkal + tájékoztatók a használatra átadott német nyelvű állomány igénybevételéről

1994 – 222 db német nyelvű könyv és 12 db kazetta ajándékba

1995 – 42 kötet német nyelvű könyv és 8 hangkazetta került a gyűjteményünkbe Goethe Intézet ajándékként

1995. márc. 22. díjnyertes német nyelvű gyermek- és ifjúsági könyvek kiállítása + foglalkozás (márc.-ápr. – Kőszeg, Körmend, Felsőszölnök, Vaskeresztes)

1995. okt. 11. Pallósiné Toldi Márta a Goethe Intézet felkérésére „a magyar könyvtárügy aktuális kérdéseiről és könyvtárunknak az intézményhez fűződő kapcsolatáról” tartott előadást Budapesten a kelet-európai német olvasótermek vezetőinek továbbképzésén

1996 – 37 db német nyelvű hangkazetta, 1 CD és 40 könyv került gyűjteményünkbe (148.940 Ft értékben)

1996. március megjelent a bőv. kötetkatalógus (DaF)

1996. máj. 10. Pallósiné Toldi Márta részt vett Budapesten a Goethe Intézet új könyvtárvezetőjének bemutatásán (Frau Macan), ill. B. Deftles elköszönő munkamegbeszélésén

1997 – 84 kötet német nyelvű könyvet ajándékozott 131.700 Ft értékben

1999 – 30 könyv, 4 videokazetta, 4 hangkazetta 38.950 Ft értékben

1999. aug. 1. Goethe Intézet három munkatársa tett látogatást könyvtárunkban, augusztus elején és tájékozódott a német nyelv tanulásához ajándékozott dokumentumok használatáról

2000 – 54 egység 138.500 Ft értékben

2001 – 37 kötet 148.000 Ft értékben

2003 – 183 kötet könyv, 7 CD, 2 térkép és 1 videó 756.000 Ft értékben

2003. ápr. 10. Hofmann úr, a Goethe Intézet nyelvi osztályának vezetője meglátogatta a könyvtárat és tájékozódott a 3.000 EUR adomány felhasználásáról

2004. okt. 25. A BDK német nyelvoktatást segítő tevékenységéről és a Goethe Intézettel fennálló kapcsolatáról tartott előadást Keszthelyen Nagy Éva, majd nov. 8-án Nagykanizsán.

2005. október 13. A német nyelvtanárok szakmai napja

Aláírásra került könyvtárunk és a GIB újabb középtávú megállapodása. Az intézet vállalta, hogy három éven át rendszeresen bővíti a BDK német nyelv tanítását segítő módszertani állományát, hogy a megyében élő nyelvtanárok a legkorszerűbb segédanyagokat a hosszú nyitvatartással rendelkező közkönyvtárakban vehessék igénybe. Könyvtárunk együttműködik a szaktanácsadókkal és befogadja szakmai rendezvényeiket, továbbá alkalmanként lehetőséget biztosít a Goethe Intézet szervezésében Magyarországra látogató szerzőknek a helyi nyilvánosság előtti bemutatkozásra. Az ünnepélyes alkalmon Helmut Hofmann úr, a nyelvi osztály vezetője képviselte a német kulturális intézetet.

2005 – 338 egység könyv és hangzó dokumentum 938.000 Ft értékben

2006. jan. 12. A német nyelvtanárok szakmai napja volt az intézményünkben könyvtárbemutatóval és a Goethe Intézet programjainak ismertetésével

2007 – 76 kötet könyv (265.690 Ft) és 28 CD 860.695 Ft értékben

+ Goethe Intézet Nyelvi Osztálya által küldött tematikus anyagok:

2015 – „Literatur- und Filmkoffer” (38 cím – 51 egység)

2016 – ápolási szaknyelv (18 cím)

2017 – Bücherkoffer (20 cím – 57 egység)

2018 – Holztechnik (12 cím – 13 egység)

2022 – Deutsch üben (25 cím)

elhasználódás, avulás miatti törlés (1996 - új német helyesírás bevezetése, 2021 - új GI nyelvvizsa)

Az állomány nagysága: jelenleg (2024) kb. 1850 kötet

Kapcsolattartó: Nagyváradiné Nóra

.....

Sajtómegjelenések

kiadványok

Deutsch als Fremdsprache / [összeáll. Pallósiné Toldi Márta]; [közread. a Berzsényi Dániel Megyei Könyvtár] . — Szombathely : Berzsényi Dániel Könyvtár, 1993 (Szombathely : Berzsényi Dániel Megyei Könyvtár rota). — 20 p. ; 21 cm

annotáció : A Goethe-Intézet (Budapest) 1992 végén, a német nyelv tanításának segítésére támogató programot indított. A jegyzék a program keretében, a szombathelyi Berzsényi Dániel Könyvtárnak adományozott dokumentumok felsorolását tartalmazza . — dok. nyelve: magyar, német

fűzött : 200,- Ft

Berzsényi Dániel Könyvtár (Szombathely); Goethe Institut, Budapest ajándéka; ajánló bibliográfia; germanisztika; helyi kiadó; jegyzék; Berzsényi Dániel Könyvtár (Szombathely); bibliográfia; Goethe Intézet (Budapest)

017.1(439.111Szombathely):803.0, 803.0(07):016

Mt.: Pallósiné Toldi Márta (1949-) (összeállította) . — Berzsényi Dániel Megyei Könyvtár (Szombathely) (közreadta)

Példány adatok:

AB765467 (Nem kölcsönözhető!)

Hc. 2290

Savariaensia BDK felnőtt

Deutsch als Fremdsprache / [összeáll. Pallósiné Toldi Márta és Nagyváradiné Nóra] ; [közread. a Berzsényi Dániel Megyei Könyvtár] . — 2. bőv. kiad. . — Szombathely : Berzsényi Dániel Könyvtár, 1996 (Szombathely : Berzsényi Dániel Megyei Könyvtár rota). — 37 p. ; 21 cm

egyéb azonosító : vas . — annotáció : A Goethe-Intézet (Budapest) 1992 végén, a német nyelv tanításának segítésére támogató programot indított. A jegyzék a program keretében, a szombathelyi Berzsényi Dániel Könyvtárnak adományozott dokumentumok felsorolását tartalmazza . — dok. nyelve: magyar, német

Fűzött

germanisztika; ajánló bibliográfia; jegyzék; Goethe Institut, Budapest ajándéka; Berzsényi Dániel Könyvtár (Szombathely); helyi kiadó; bibliográfia; Goethe Intézet (Budapest);

Berzsényi Dániel Könyvtár (Szombathely); helyi nyomda

803.0(07):016, 017.1(439.111Szombathely):803.0

Mt.: Pallósiné Toldi Márta (1949-) (összeállította) . — Nagyvárad Nóra (1969-) (összeállította) . — Berzsényi Dániel Megyei Könyvtár (Szombathely) (közreadta)

Példány adatok:

AB822970 (Feldolgozás alatt)

Hc. 2642

Savariaensia BDK felnőtt

cikkek

Szakály Éva

Ajándék a Goethe Intézettől : nyelvet tanulóknak / -szakály-. In: Vas Népe, 1993. 38. évf. jan. 15. 12. sz. 1. p.

A Goethe Intézettől a megyei könyvtárnak. In: Vas Népe, 1993. 38. évf. 37. sz. febr. 13. 16. p.
A GI-től kapott anyag bemutatása az érdeklődőknek 1993. febr. 12-én

Pallósiné Toldi Márta

Deutsch lernen - Deutschland kennenlernen. A Goethe-intézet programjáról. In: A Vas megyei könyvtárak értesítője, 1993. 23. évf. 1. sz. márc. 17-18. p.

annotáció : A Goethe-intézet nyelvtanulást segítő programjáról, amelynek 1992-től a Berzsényi Dániel Megyei Könyvtár is részese. . — coltp saját feldolgozás

Molnár Annamária

Segít a Goethe Intézet. In: Vas Népe, 1995. 40. évf. márc. 25. 71. sz. 7.p.
annotáció : A szombathelyi BDMK és a budapesti Goethe Intézet jó kapcsolatairól. A Goethe Intézet jóvoltából a megyei könyvtár német nyelvű könyvállományának gyarapodásáról. Rövid közlemény. .

2002. szept. 24. Georg Klein

Német-magyar felolvasóest. In: vas Népe, 2002. 47. évf. 218. sz. szept. 18. 7. p.
Keorg Klein német író felolvasóestjéről

Merklin Tímea

Goethe-kötetek érkeztek. In: Vas Népe, 2003. jún. 3. 48. évf. 128. sz. 7. p.
annotáció : A szombathelyi Berzsényi Dániel Könyvtár 200 dokumentumból álló ajándékot kapott a Goethe Intézettől. A kötetekről

Ölbei Lívია

A Sakknovella és a nyelvi rács : Nemes Gáspár németül a BDK-ban / (öl). In: Vas Népe, 2003. 48. évf. 219. p. szept. 19. 7. p.

2003. szept. 20-án tartandó foglalkozásról

2003. okt. 50 könyv 5 évből – könyvek, amelyekről beszélnek

5 év, 50 könyv : [hír] . In: Vas Népe, 2003, okt. 14. 48. évf. 240. sz. 7. p.

annotáció : A szombathelyi Berzsényi Dániel Könyvtár és a budapesti Goethe Intézet szervezésében nyílt kiállítás a könyvtárban az elmúlt 5 év legkeresettebb köteteiből

2007. május 15-június 15. Comics im Unterricht - Képregények az oktatásban

BDK: képregények Németországból : [hír] . In: Vas Népe, 2007, máj. 14. 52. évf. 111. sz. 7. p.

annotáció : Máj. 14-én német képregényekből nyílt kiállítás a szombathelyi Berzsényi Dániel Könyvtárban. A dokumentumokat a

Kiállítás, Szombathely. In: Vas Népe, 2007. 52. évf. 113. sz. máj. 16. 13. p.
képregénykiáll

Kiállítás, Szombathely. In: Vas Népe, 2007. 52. évf. 117. sz. máj. 21. 15. p.
képregénykiáll

Komondi Gabriella

Gyermekirodalom a német nyelvoktatásban. In.: A Vas megyei könyvtárak értesítője, 2009. 1. sz. 39. évf. 48-49. p.

annotáció : Beszámoló a 2009. március 10-én, a Berzsényi Dániel Könyvtárban megtartott, Goethe Intézet által szervezett "Spas mit Film und Literatur im Deutschunterricht" című továbbképzésről. - Fényképpel

2011. nov.28-ig **Ostzeit - Westzeit (Kelet-korszak - nyugat-korszak)**

Ölbei Lívía

Kortárs német szerzők / (öl) . In: Vas Népe, 2011, nov. 14. 56. évf. 266. sz. 7. p.

annotáció : A szombathelyi Berzsényi Dániel Könyvtár és a Goethe Intézet közös, Ostzeit - Westzeit (Kelet-korszak - nyugat-korszak) című, a kortárs német irodalmat bemutató kiállításáról

Kiállítás, Szombathely. In: Vas Népe, 2011. 56. évf. 268. sz. nov. 16. 15. p.

Kiállítás, Szombathely. In: Vas Népe, 2011. 56. évf. 272. sz. nov. 21. 7. p.

Kiállítás, Szombathely. In: Vas Népe, 2011. 56. évf. 274. sz. nov. 23. 15. p.